

جمعه 13 تیر 1399 - 11 ذیحده 1441 - 3 جولای 2020

تبعید دسته جمعی علمای بزرگ شیعه از عتبات عالیات عراق به ایران (1302 ق)

تبعید دسته جمعی علمای بزرگ شیعه از عتبات عالیات عراق به ایران (1302 ق)، پس از پایان جنگ جهانی اول و تسلط انگلستان بر امور کشور عراق، علمای نجف طی فتوایهایی، حضور آنان را محکوم کرده و علیه انتخابات فرمایشی عراق که تحت نظر انگلیس بود، احکامی صادر کردند. این عمل آنان با خشم مقامات انگلیسی مواجه شد از اینرو با اصرار استعمارگران، حاکمان عراق دستور تبعید علمای بین النهرین به ایران را صادر کردند. آیات عظام سید ابوالحسن اصفهانی، میرزا حسین نایینی، و سید تن دیگر از بزرگان دینی، از جمله علمای تبعید شده بودند. دولت ایران به محض اطلاع از این موضوع، فوراً دست به اقدام زد و سایر ماموران دولتی موظف شدند از علما به وضع شایسته و استقبال و تجلیل نمایند و آنچه لازمه احترام و بزرگداشت است درباره آنان اجرا کنند. این تبعید، واکنش شدید علمای ایران را دربرداشت و تجمعات اعتراضی و آمیزگی در تهران و شهرستانها بر پا گردید. پس از مدتی علمای تبعیدی وارد قم شده و مورد استقبال گرم مردم و روحانیون قرار گرفتند. دولت ایران به این هتک حرمت نسبت به فقها اعتراض کرد و از دولت عراق خواست به هر نحو ممکن، از آنان اعاده حیثیت شود. در نتیجه، حکومت عراق، نمایندگان ویژه و علمای را به تهران فرستاد تا درباره بازگشت آقایان مراجع مذاکره کنند و قرار شد هرکدام که مایل بودند بدون قید و شرط به عراق برگردند. سرانجام این بازگشت به وضع آبرومندی انجام گرفت.

امضای عهدنامه بین ایران و عراق در مورد اختلافات مرزی دو کشور، تحت فشار انگلیستان (1316 ش)، اختلافات مرزی درباره اروندرود از سال 1300 تا قبل از سال 1316، در تهران و عراق بود. از این رو در سال 1311 ش با سفر مقامات بلند پایه عراق به ایران، قرار بر رفع این اختلافات گردید ولی با کارشکنیهای پنهان استعمار بریتانیا این مذاکرات به نتیجه مطلوب دست نیافت. در این حال، عراق در سال 1313 ش رسماً به جامعه ملل شکایت کرد و ایران را به نادیده انگاشتن تعهدات مرزی متهم نمود. این شکایت، اختلافات دو کشور را افزایش داد و این مسأله برای نخستین بار به ارگانهای بینالمللی کشیده شد. در همین اوضاع که جو تشنج بالا گرفته بود، وزیر خارجه عراق در سال 1314 برای مذاکرات پیرامون حل اختلافات مرزی وارد تهران شد و اعلام کرد که آماده و آمادگی دارد تا مرز رسمی دو کشور را به رسمیت بشناسند. ایرانیها نیز که تحت فشار مستقیم و غیر مستقیم دولتمردان انگلیسی برای رفع اختلافات خود با عراق و تشکیل یک جبهه مشترک برای جلوگیری از نفوذ شوروی به خاورمیانه قرار گرفته بودند به ناچار با این درخواست موافقت کردند. در نتیجه، عراق شکایت خود را رسماً از جامعه ملل پس گرفت. سرانجام در تاریخ 13 تیرماه 1316 ش (4 ژوئیه 1937 م) عهدنامه وای میان ایران و عراق زیر فشار و نفوذ انگلستان به امضا رسید که در جهت منافع انگلستان در منطقه بود. این عهدنامه در اسفند آن سال در مجالس دو کشور تصویب و در سراسر ایران و عراق در بغداد میان وزرای خارجه دو کشور مبادله شد. مدتی پس از امضای این عهدنامه، باز هم اختلافات دو کشور ادامه یافت تا اینکه در حدود چهل سال بعد نیز قرارداد 1353 ش برابر با 1975 الجزایر بین دو طرف به امضا رسید.

ولادت هشتمین امام، حضرت امام رضا (ع) (148 ق)، حضرت امام علی بن موسی الرضا (ع) در مدینه وای (148 ق)، حضرت امام رضا (ع)، صابر، رضی و وفی از القاب آن حضرت میباشند. مادرش امیرالمؤمنین که تکتک، نجمه و طاهره وای (148 ق) نیز میباشند. هارون الرشید، محمد امین و عبدالله مأمون در زمان امام رضا (ع) خلافت کردند. تنها فرزند امام رضا (ع) حضرت جوادالائمه (ع) میباشند. آن حضرت در اواخر عمر، به درخواست مأمون عباسی، به مرو رفته و به اصرار خلیفه، ولایتعهدی او را میپذیرد. با پذیرش ولایتعهدی، مأمون قصد داشت هم امام را تحت نظر خود داشته باشد و هم خود را دوستدار اهل بیت عنوان کرده و از محبوبیت برخوردار گردد. اما سرانجام مأمون، خود، امام را به شهادت رساند.

تأسیس سلسله وای (148 ق)، خاندان مشهور شیعی ایرانی (321 ق)، خاندان آل وای که به دیالمه و دیلمیان نیز معروف بودند، در ایران و عراق حکمرانی میکردند. بنیانگذاران سلسله وای آل وای، بویه، سه برادر به نام وای علی، حسن و احمد بودند. پادشاهان این خاندان در زمان حکومت خود، سرزمین وای بسیاری را تصرف کردند و حتی احمد، بغداد را به تصرف خود درآورد. زمامداران آل بویه خدمات ارزنده وای به علم و فرهنگ اسلامی کردند و از نویسندگان و دانشمندان زمان خود، تجلیل به عمل میآوردند. آن وایها به اقامه و احیاء مراسم و شعائر دین اسلام و مذهب شیعه اهتمام داشتند. از این خاندان، آثار بسیاری در ایران و عراق بر جای مانده که بیمارستان عضدی بغداد، از آن جمله است.

تولد عالم حلی، آقا، شیخ مفید، فقیه و متکلم نامدار، شیعه (336 ق)، محمد بن محمد بن نعمان معروف به شیخ مفید در روستای عکبرا در نزدیکی بغداد متولد شد. پدر مفید شغل معلمی داشت و بدین جهت فرزندش به لقب ابن معلم مشهور بوده است. در کودکی به همراه پدر به بغداد آمد و فراگیری علم را نزد ابوعبدالله حسین بن علی معروف به جعفی، آغاز کرد. سپس نزد ابوسریا به علم و آموزی پرداخت. ابن وای، شهر آشوب لقب مفید را به اشاره وای (عج) میداند. هرچند برخی براین وای وای را باورند که این

آغا، جنگ "نادرشاه افشار" برای تصرف هندوستان (1151 ق)، قرار بود که محمدشاه، پادشاه تیموری هند، مرزهای خود را بر روی مخالفان نادرشاه ببندد، ولی این امر با تعطل تیموریان هندی مواجه گردید. نادرشاه نامه‌های رای عتاب‌آمیز به محمدشاه فرستاد و خود به همراه سپاهی گران راهی هند گردید. نادر شهرهای سر راه به سرعت تصرف کرد و در برابر مردم هند به پیروزی رسید. محمدشاه که خود را شکست خورده می‌دید، دولت خود را تسلیم کرد و برای جلب رضایت نادرشاه همه‌ی خزاین هند را به او تقدیم نمود. از جمله‌های این غنایم، جواهرات گران قیمت تخت طاووس و کوه نور می‌باشند.

نیکل یک فلز سفید نقره‌ای است که به خوبی جلا می‌گیرد. از گروه آهن‌ها است که سخت و قابل انعطاف بوده، هادی جریان الکتریسیته می‌باشد و به راحتی با گوگرد و آرسنیک ترکیب می‌شود. با توجه به اینکه نیکل، دوام زیادی در هوا داشته، اکسیده نمی‌شود، برای تولید سکه‌های پول، فلز کاری برنج و آهن و همچنین برای ساخت ابزار آلات شیمیایی در آلیاژهای خاص مانند نقره آلمانی کاربرد دارد و معمولاً با کبالت همراه هست که هر دوی آنها در آهن‌های شهاب سنگی یافت می‌شوند. نیکل برای آلیاژهایی که بوجود می‌آورد، بسیار با ارزش می‌باشد. معمولترین حالت اکسیداسیون نیکل، +2 است و این در حالی است که نیکل +3 و +1 نیز به ندرت مشاهده می‌شوند. محل کشف و پیدایش اکثر نیکل‌های بدست آمده از دو نوع معدن بدست آمده‌اند، اولی خاک‌های آجری رنگ بوده که مهمترین معدن سنگ نیکل هستند و دومی سولفید موجود در ماگمای زمین می‌باشد. منطقه Sud-bury در Ontario، انتاریو کانادا 30% نیکل جهان را تولید می‌کند. معادن دیگر در روسیه استرالیا، کوبا، دومینکن، نروژ و اندونزی می‌باشند. با این وجود این باور وجود دارد که بیشتر نیکل موجود در زمین در هسته این سیاره متمرکز یافته است.

روسیه سفید (بلاروس)، روسیه سفید با بیش از 207 هزار کیلومتر مربع مساحت، در همسایگی کشورهای روسیه، اوکراین، لهستان، لیتوانی و لتونی واقع است. جمعیت آن بیش از 10 میلیون نفر بوده که ملیت روسی داشته و سفیدپوست هستند. پایتخت این کشور، مینسک و واحد پول آن روبل می‌باشد. بیش از 40% مردم روسیه سفید مسیحی بوده و ارتدوکس هستند. مردم روسیه سفید به دو زبان رسمی بلاروسی و روسی صحبت می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود که جمعیت این کشور تا سال 2025م رو به کاهش رفته و در حدود 5/9 میلیون نفر گردد. از شهرهای مهم روسیه سفید، هومیل، یرست و هرودنا می‌باشد. نظام سیاسی حاکم بر روسیه سفید جمهوری است. این کشور دارای دو روز ملی می‌باشد یکی 27 ژوئیه که حق حاکمیت ملی روسیه سفید رسماً اعلام شد و دیگری سوم ژوئیه است. (ر.ک: 25

اوت) ثبت اختراع ماشین، حروفچین، (لینه‌تاب) توسط اتما، مگتال (1886) حروف چینی روزنامه نیز نخست به صورت دستی انجام می‌گرفت، ولی بعدها این کار با دستگاه‌هایی که معمول‌ترین آنها «لاینو تایپ» بود، صورت پذیرفت. دستگاه حروف چینی خودکار لاینوتایپ در سال ۱۸۸۶ میلادی ساخته شد. و بدین ترتیب سرعت چاپ به تدریج فزونی یافت.

لقب توسط اهل سنت به او داده شده است. او کلام را در نزد مظفر بن محمد ابوالجیش خراسانی و حسین بن علی بصری و علی بن عیسی رمانی از مشایخ معتزله آموخته است. سیدمرتضی و سید رضی از شاگردان مشهور شیخ مفید می‌باشند. همچنین ده‌ها اثر ارزشمند در رشته‌های کلام و عقاید، فقه، اخلاق اسلامی، امامت و فلسفه‌ی سیاسی در اسلام از شیخ مفید به جای مانده است. شیخ مفید در سال 413 ق در هفتاد و هفت سالگی در بغداد درگذشت.